

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-06-138S

СИЛАБУС SYLLABUS	<i>Управління розвитком сільських територій</i>	
	Management of the development of rural areas	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ВВ 3.2	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший)	
	Bachelor`s (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	28	Публічне управління та адміністрування Public Management and Administration
Спеціальність Field of Study	281	Публічне управління та адміністрування Public Management and Administration
Освітня програма Degree Programme	Публічне управління та адміністрування	
	Public Management and Administration	

м. Рівне – 2024

Силабус навчальної дисципліни *Управління розвитком сільських територій* для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою *Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування*. Рівне. НУВГП. 2024. 11 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30542/>

Розробник силябусу: Мартинюк Г. Ф., к.п.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування

Силябус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 15 від «15» листопада 2024 року

Завідувач кафедри: Тихончук Л.Х., д.держ.упр., доцентка

Керівник (Гарант) ОП: Антонова С.Є., к.е.н., доцентка

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 3 від «21» листопада 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н.Е., д.е.н., професорка

Попередня версія силябусу 06-14-313 S

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Рік навчання, семестр	3 - денна/4 - заочна 6– денна/ 8 - заочна
Кількість кредитів	6.0
Лекції:	26 годин денна /8 годин денна
Практичні заняття:	26 годин денна /8 годин заочна
Самостійна робота	98 годин денна /134 годин заочна
Курсова робота:	Ні
Форма навчання	Денна, Заочна
Форма підсумкового контролю	ЗАЛІК
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	

Лектор	
	<i>Мартинюк Галина Федорівна, к.п.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1424-1289
Як комунікувати	h.f.martyniuk@nuwm.edu.ua тел. 098-421-98-21

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність Інтеграція планів сталого розвитку сільських територій в стратегію соціально-економічного розвитку держави поки не знаходять широкого практичного застосування. В результаті внутрішня міжрегіональна кооперація фактично відсутня, бюджетні кошти використовуються недостатньо ефективно. Державні цільові програми також не вирішують дану задачу. Багато українських вчених визнають, що в Україні в цілому втрачена культура планування використання території. Відтак, нагальним питанням є дослідження особливостей реалізації програм сталого розвитку сільських територій та запропонувати напрями вдосконалення системи управління сільськими територіями.

Метою вивчення курсу є формування у майбутніх фахівців знань та вмінь щодо оцінки економічного, соціального та екологічного стану розвитку сільських територій, аналітичного обґрунтування розв'язання стратегічних соціально-економічних проблем сільських територій.

Завдання курсу - формування у студентів компетентностей щодо системи знань з теоретично-методичних основ використання новітніх інструментів управління в публічній сфері, розуміння основних трендів та закономірностей, за якими успішно розвиваються громади в умовах сьогодення; використанню інноваційних інструментів в плануванні, системі діагностики

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/my/courses.php>

Передумови вивчення* (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення даного освітнього компонента є вивчення освітніх компонент екологія, основи публічного врядування, публічна статистика.

Компетентності

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

ФК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК 12. Здатність виявляти, аналізувати та знаходити шляхи вирішення проблем екологічного, соціально-економічного розвитку територій враховуючи антикризові механізми громадянського суспільства.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН7. Вміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПРН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

ПРН11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

Структура та зміст освітнього компонента

Теми лекційних занять:

1. Предмет, завдання курсу «Управління розвитком сільських територій».

Опис теми: Актуальність дисципліни. Об'єкт і предмет вивчення ОК. Мета, завдання дисципліни. Аналіз наукової та навчальної літератури. Нормативно-правове забезпечення з ОК.

2. Сутність та зміст управлінської діяльності.

Опис теми: Поняття та загальні риси управлінської діяльності в ТГ. Форми, методи, стадії управлінської діяльності. Управлінські технології, поняття та види. Цілі публічного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Децентралізація та реформування територіальної організації влади в Україні.

3. Соціальна сфера сільських територій, її поняття та структура.

Опис теми: Поняття соціальної сфери. Характеристика сільського населення. Регіональні особливості його розміщення. Поняття рівня життя населення та його показники.

4. Соціальна інфраструктура сільських територій: сучасний стан та перспективи розвитку

Опис теми: Поняття соціальної інфраструктури та її галузева структура. Розвиток соціальної інфраструктури в умовах реформування аграрного сектора. Сучасний стан, проблеми розвитку сільської соціальної інфраструктури.

Характеристика, сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку галузей соціально-побутового призначення: житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування, торгівля, громадське харчування, зв'язок, транспорт.

5. Економічна база сільських територій

Опис теми: Поняття виробничої сфери сільських територій. Реформування аграрного сектора та земельна реформа в контексті розвитку сільських територій. Формування багатокладної економіки села.

Сільське господарство в контексті розвитку сільських територій. Характеристика сільськогосподарських підприємств, особистих селянських господарств та фермерських господарств.

Поняття несільськогосподарських видів діяльності. Розвиток малих форм господарювання на селі, їх переваги та недоліки. Особливості індивідуальної підприємницької діяльності в сільській місцевості.

Поняття сільського зеленого туризму та його різновиди (агротуризм, екотуризм та ін.). Організаційні засади діяльності. Зарубіжний досвід розвитку зеленого туризму.

6. Організаційно-економічні засади формування виробничої інфраструктури на сільських територіях

Опис теми: Поняття виробничої інфраструктури. Її сучасний стан, тенденції та проблеми розвитку на сільських територіях.

Поняття кооперативів, їх види та функції. Класифікація кооперативів. Характеристика виробничих, споживчих кооперативів. Суть обслуговуючого сільськогосподарського кооперативу, його види та місце в розвитку сільських територій. Зарубіжний досвід розвитку кооперації.

Суть кредитної спілки та її значення для розвитку сільських територій. Організаційно-правові засади діяльності кредитних спілок.

7. Управління сільськими територіями

Опис теми: Суть системи управління сільськими територіями. Держава в системі управління сільськими територіями. Державна політика розвитку села.

Поняття системи місцевого самоврядування, її структура. Сільська громада, її місце в системі управління сільською територією. Форми прямої демократії на сільських територіях. Органи самоорганізації населення. Організаційно-правові засади діяльності сільської (селищної) ради, їх взаємодія з державними органами влади. Статус депутата сільської, селищної ради. Стратегічний план розвитку місцевої громади: поняття, порядок формування. Стан і проблеми сучасного адміністративно-територіального устрою України. Реформа адміністративно-територіального устрою. Подальший розвиток системи місцевого самоврядування у післявоєнний час..

8. Планування розвитку сільських територій.

Опис теми. Об'єкти та суб'єкти планування розвитку сільських територій. Основні завдання планування розвитку сільських територій. Балансовий метод планування на сільськогосподарських підприємствах. Нормативний метод планування на сільськогосподарських підприємствах. Методи екстраполяції. Методи техніко-економічних розрахунків. Методи експертної оцінки. Методи економіко-математичного моделювання. Індикативні методи планування. Етапи форсайту.

9. Інноваційний вектор соціально-економічного розвитку сільських територій.

Опис теми. Теоретичні засади формування інноваційної моделі функціонування сільськогосподарських підприємств. Показники інноваційного розвитку 8 сільських територій. Стратегічні напрями інноваційного розвитку територіальних громад.

10. Імплементация світового досвіду розвитку сільських територій.

Опис теми: Використання світового досвіду розвитку сільських територій в українських реаліях. Державна підтримка розвитку сільських територій за кордоном. Загальні риси політики розвитку сільських територій ЄС і США. Зарубіжні концепції розвитку сільських територій.

Тематика практичних занять:

1. Предмет, завдання курсу.
2. Сутність та зміст управлінської діяльності.
3. Розвиток соціальної сфери сільських територій
4. Соціальна інфраструктура сільських територій: сучасний стан та перспективи розвитку
5. Економічна база сільських територій
6. Організаційно-економічні засади формування ринкової інфраструктури на сільських територіях .
7. Управління сільськими територіями
8. Планування розвитку сільських територій.
9. Інноваційний вектор соціально-економічного розвитку сільських територій.
10. Імплементация світового досвіду розвитку сільських територій.

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, навчальна дискусія, дебати.

Технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

мультимедіа-, проєкційна апаратура (проєктори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди, законодавча база України у відкритому доступі. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (ситуаційні завдання, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

- по 3 бали за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 18 балів за якісне оформлення індивідуальних завдань;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2. Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 17 запитань по 0,9 бали (15,3 балів), рівень 2 – 2 запитань по 1,4 бали (2,8 бали), рівень 3 – 1 запитання по 1,9 бали (1,9 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року / [Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Булавка О.Г. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка. К. : ННЦ ІАЕ, 2020. 60 с. 2. Лазарева О. В. Соціально-економічний розвиток сільських територій : навч. посіб. / О. В. Лазарева. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 128 с.
3. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: корисні поради та кращі практики: посібн. для місцевої влади та бізнесу. URL: [MER_2021_WEB.pdf](#)
4. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування: практич. посіб. URL: <http://surl.li/mwukb>.
5. Корінець Р. Сільський розвиток: посіб. для фахівців з аграрного та сільського розвитку територіальних громад. URL: <http://surl.li/ljrsj>
6. Ключник А. В. Формування та розвиток економічного потенціалу сільських територій України: монографія. Миколаїв: Дизайн та поліграфія, 2020. 468 с.
7. Янишин Я. С., Келеберда Т. В., Гнатишин Л.Б. Кооперативні відносини на селі: організаційні та управлінські аспекти: монографія. КП «Кам'янка-Бузька районна друкарня». 2021. 220 с.
8. Dobrianska N., Vechtomova H., Dobrianskyi R. Slusarciuc M., United territorial community as a subject of strategic territory development planning. Economic Journal Odessa Polytechnic University. 2021. № 2(16). P. 49–59.
9. Rural development 2014-2020. European Commission. URL: <http://ec.europa.eu>

Допоміжна

1. Гнатишин Л. Б., Великий Р. І. Система та механізм управління конкурентоспроможністю фермерських господарств. Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. 2021. № 28. С. 5–10.
 2. Костирко І. Г., Гнатишин Л. Б., Бойко В. В. Нова економічна парадигма і сталий розвиток аграрної сфери. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 46. С. 3-6.
 3. Антонова С.Є., Мартинюк Г.Ф. Законодавство України під час воєнного стану. Наука, технології, інновації: світові тенденції та регіональний аспект : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 23–24 вересня 2022 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2022. 128 с. С. 74-78.
 4. Антонова С.Є., Мартинюк Г.Ф. Дослідження сприйняття корупції в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 1 URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?n=1&y=2022>. DOI: [10.32702/2307-2156-2022.1.34](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2022.1.34)
 5. Антонова С.Є., Мартинюк Г.Ф. Формування цифрової грамотності державних службовців. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 10 URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/631>
- DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.10.7>**
6. Єремейчук С.Р., Антонова С.Є., Мартинюк Г.Ф. Аналіз розвитку ринку землі для територіальних громад. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. Вип. 4, 2023.
 7. Мартинюк Г.Ф., Корнійчук А.Ю. Аналіз демографічної ситуації регіону. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання". : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2023. С. 246-249.
 8. Приступа Т.В., Чайковська М.А. Тіньова економіка та її вплив на соціально-економічний розвиток України. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 1(12). С. 56-61.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find .
2. Нормативно-правова база України URL: http://zakon3.rada.gov.ua/
3. Портал «ПроРозвиток». URL: Про розвиток – Інструменти економічного розвитку територій (prorozvytok.com)
4. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: https://mtu.gov.ua/ 4. План відновлення України. URL: https://recovery.gov.ua/
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua .
6. Мережа аналітичних центрів України. Офіційний веб-портал. URL: http://www.intellect.org.ua
7. Розвиток сільських територій і угода з ЄС. URL: https://eu-agreement.ed-era.com/b7/p4 .

Поєднання навчання та досліджень*

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, знаходити вихід із складних ситуацій, ініціативність, вміння працювати в команді, комплексне рішення проблем, формування власної думки, вміння слухати та запитувати та інші.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua//>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://surl.li/jznmq>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>. Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал за вищенаведеним посиланням на розміщення навчальної дисципліни на платформі MOODLE.

Лектор:
доцентка

Мартинюк Г.Ф., к.п.н.,

Автор
Доцент КМПВ

Галина МАРТИНЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №553
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100